

Valikoima Runoja

kansakoululapsille.

I

Hinta: 60 penniä.

UNIV. BIBLIOTH.
* 1905 *
HELSINGFORS

Valikoima Runoja

SISÄLTÖ

Enkeli ohjaa	2
Et ole tavallinen ihminen (Aimo Tapio)	20
Iäninen koski (Aimo Hellen)	10
Imatralla (Rahkonen)	27
Joulukirkkoon (Aimo Hellen)	11
Joulukuusi (E. Tapio)	3
Joulu-ukko (Aimo Hellen)	14
Jouluyö (E. Tapio)	7
Kalle (Aimo Hellen)	34
Kaurahäjä äiti (Pentti)	43
Kaikkamäessä (Aimo Hellen)	60
Kallot kulkau	5
Koivutieni	70
Koti	23
Kotiä	30
Koululinnat (J. H. H.)	61
Kuusi Herran sinua (Aimo Hellen)	1
Kuusen (Pentti Cajander)	78
Lasten joululaulu (Hilja)	8
Lasten rievut (Aimo Hellen)	54
Lapsen laulu leskelle (Aimo Hellen)	36
Lapsi ja sotilajoukko (Hilja Hahon)	11
Lapsi koulukassa (Hilja Hahon)	4
Leivo (Rahkonen)	79
Läiskäräkki (Hilja Hahon)	57
Maa	25

kansakoululapsille.

I

Suomen lapsille kokoilimme
runohelmiä kautta maan. —
Heille hyväksi toivoisimme
niiden välkkyvän ainiaan!

Turussa 1903

Turun Suomal. Kirjap. ja Sanomal.O.-Y.

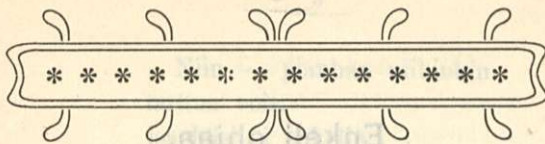

SISÄLTÖ.

Enkeli ohjaa (<i>Immi Hellén</i>)	2
Ei ole taivas kaukana (<i>Alpo Noponen</i>)	20
Ikuinen kesä (<i>Immi Hellén</i>)	19
Imatralla (<i>Rahkonen</i>)	27
Joulukirkkoon (<i>Immi Hellén</i>)	11
Joulukuusi (<i>Z. Topelius</i>)	9
Joulu-ukko (<i>Immi Hellén</i>)	14
Jouluvirsi (<i>Z. Topelius</i>)	7
Kalle (<i>Immi Hellén</i>)	48
Kehräjä äiti (<i>Paavo Cajander</i>)	43
Kelkkamässä (<i>Immi Hellén</i>)	60
Kellot kaikuu	5
Koivulleni	70
Koti	29
Kotini	30
Koululinna (<i>J. H. Erkko</i>)	61
Kun Herra siunaa (<i>Immi Hellén</i>)	1
Kärpänen (<i>Paavo Cajander</i>)	78
Lasten joululaulu (<i>Hilja</i>)	8
Lasten riemut (<i>Immi Hellén</i>)	54
Lapsen laulu leskelle (<i>Jaakko Juteini</i>)	36
Lapsi ja soittajavanhus (<i>Hilja Hahnsson</i>)	41
Lapsi kuninkaan (<i>Hilja Haahti</i>)	4
Leivo (<i>Rahkonen</i>)	72
Luistinretki (<i>Olli Wuorinen</i>)	57
Maani (<i>Immi Hellén</i>)	25

Kun Herra siunaa.

Jos koti oisi köyhäkin,
se asunto on suloisin,
kun Herra siunaa.
Ja leiväks' kasvaa murunen,
ei lopu jauhot vakkasen,
kun Herra siunaa.

Ihana aamuhetki on
ja joka askel vaaraton,
kun Herra siunaa.
Ei synkkä yökään peloita,
sä olet aina turvassa,
kun Herra siunaa.

Ja lapsi kasvaa, vaurastuu,
kuin kesämailla nuori puu,
kun Herra siunaa.
Ja hyvä siemen oraallen
käy sydämissä pienoisten,
kun Herra siunaa.

Immi Hellén.

Enkeli ohjaa.

Maan korvessa kulkevi
 lapsosen tie.
 Hänt' ihana enkeli
 kotihin vie.

Niin pitkä on matka,
 ei kotia näy,
 vaan ihana enkeli
 vieressä käy.

On pimeä korpi
 ja kivinen tie,
 ja usein se käytävä
 liukaskin lie.

Oi, pianhan lapsosen
 langeta vois,
 jos käsi ei enkelin
 kädessä ois.

Ja syntikin mustia
 verkkoja vaan
 on laajalle laskenut
 korpehen maan.

Niin — pianhan niihinkin
 tarttua vois,
 jos käsi ei enkelin
 kädessä ois.

Maan korvessa kulkevi
 lapsosen tie.
 Hänt' ihana enkeli
 kotihin vie.

Oi, laps', ethän koskaan
 vetää sä vois
 sun kättäsi enkelin
 kädestä pois.

Immi Hellén.

Suojelusenkeli.

Sä tunnut niin tutulta mulle,
 oi, enkeli armahin!
 Jos muistaisin missä ja milloin
 sun kasvojas katselin!

Niin — kehtoni ääressä ennen
 sä herttaisa hymyilit,
 ja unteni leikeissä luulen
 sä vienoinen väipähdit.

Oi, luonani vieläkin viivy
 valon heijastus otsallas,
 ja taivasten riemuja anna
 mun katsella kasvoistas!

Immi Hellén.

Lapsi kuninkaan.

Sä köyhä ryysymekko,
 sä paitaressu pieni vaan,
 sä olet lapsi kuninkaan!
 Sen tokko tietänet?

Kuningas suuri sulla
 ja Isä hellin, rakkahin;
 on hänen maa ja taivaskin,
 sä pienokainen myös.

Hän kaikki, kaikki tietää,
 hän kaikki, kaikki hallitsee,
 hänt' enkel'laumat palvelee,
 hän sua rakastaa.

Sun luonas on hän aina,
 sua varjelee ja johtavi,
 saat kerran hältä kruunusi,
 jos häntä tottelet.

Hän muut' ei pyydä sulta,
 kuin sydämmesi pienen vaan.
 Oi lapsi, lapsi kuninkaan,
 se anna Isälles!

Hilja Haahti.

Kellot kaikuu.

Kellot kaikuu,
 kellot temppelin.
 Nyt on Herran pyhäpäivä,
 päivä parahin.

Kuule ääntä
 kirkon kellojen.
 Riennä hartain mielin, riennä
 Herran huoneesen.

Sinne astuu
 vanhus harmaapäi,
 sieltä etsii nuorukainen
 hengen elämää.

Isä, äiti
 lapset muassaan,
 kaikki Herran pyhää sanaa
 rientää kuulemaan.

Jokaiselle
 armo taritaan,
 jokaiselle rauhan sana
 siellä lausutaan.

Kätke siemen
 pohjaan sydämmen,
 siellä itäköhön jyvä
 kallis, kultainen.

Kellot kaikuu,
 kellot temppelin.
 Nyt on Herran pyhäpäivä,
 päivä parahin.

Immi Hellén.

Paimenen pyhä.

Kaukaa kuuluu kumahdellen
 ääni kirkon kellojen.
 Tuota tarkkaa säikähdellen
 mäellä paimentyttönen.

Tuota tarkkaa. — Kyyneleitä
 vierii vienoposkilleen, —
 silloin sana tuulen teitä
 syöksee immen sydämmeen:

„Älä itke, paimen pieno!
 Herra kuulee tässäkin!“

Silloin vaipuu tyttö vieno
maahan, Herran jalkoihin.

Pyhävirttä huminoipi
sitte maa ja taivaskin, —
mäeltä mäelle sana soipi:
Herra kuulee tässäkin!

J. Mustakallio.

Jouluvirsi.

Es. 9: 2—7.

Se kansa, joka yössä kulki,
on nähnyt valon taivaisen.

Se riemunsa nyt lausuu julki,
kuin elonaikaan iloiten.

Sä, Herra, ikeen katkaisit
ja kansaas itse armahdit.

Nyt sodan vaatteet hurmehiset
tulesa kaikki poltetaan,

kun poika syntyi, taivaalliset
jo lahjat meille annetaan.

Sen nimi Neuvonantaja,
ijäinen Isä, Jumala.

On ääretön sen lapsen valta,

ei horju istuin Daavidin,
sen herruus kohoo kaikkialta

ja kestää ikiaikoihin.

Vanhurskas tuomio sen on

ja rauha aivan rajaton.

Siis soikoon riemu taivahassa
 ja sydämissä ihmisten!
 Siunattu lahja Jumalassa,
 siunattu nimi Jeesuksen!
 Oi, joulurauha sydämiin
 suo meille aikoin ikuisiin.

Z. Topelius.

Lasten joululaulu.

Oi Herra Jeesus, rakastathan meitä,
 et pienoisinta lasta luotas heitä;
 me saamme tulla Sinun seurahas,
 me saamme olla Sinun turvissas.

Olemme, Jeesus, karitsasi omat,
 niin pienet, heikot, köyhät, avuttomat,
 on meidän hyvä helnassasi vaan,
 sun tahdommekin olla ainiaan.

Nyt joulukynttilöitä sytytämme
 Sun synnyinpäiväksesi, Ystävämme;
 jo tullut ompi juhla verraton,
 ja kaikki Sulle valmistettu on.

Niin saavu siis, Sä paras vieras lasten,
 kaikuissa jouluvirtten riemukasten!
 Kotiimme riennä, Jeesus rakkahin,
 suo siunaus ja rauha meillekin!

Hilja.

Joulukuusi.

Tuo tumma vuorten valtija
 mun oli isänäni,
 ja kankaan kaunis kanerva
 armaana äitinäni.
 Vaahtoisia virta — veikkonen,
 ja sisko — taivaan tähtönen,
 puut metsän — ystäväni.

Ja kainalossa korpimaan
 mä kasvoin korkeaksi,
 ja metsälampi laineissaan
 loi kuvan kauniimmaksi.
 Mun tuikki tähti latvassain
 ja kuuhut paistoi oksallain,
 kun lepäs tyynnä lahti.

Mä olin korven kaunistus
 ja uljuus metsämailla,
 ei haitannunna ahtaus,
 en ystäviä vailla:
 mun lauloi peippo latvassain,
 söi oravainen oksallain,
 kun oli rauha mailla.

Niin talvipäivän puhteella
 sai poika juurelleni,
 hän iski minuun katseensa,
 löi kirveen kuoreheni:

mä kaaduin nuorna mättäälän,
 mä kaaduin riemuks' toisillen —
 siks' kaaduin mielelläni.

Mä herrastaloon vietihin —
 se mulle outo retki.
 Siell' käärittiin silkkihin,
 sain kultakukkasetkin.
 Nyt olin metsän morsian,
 sain kynttilöitä latvahan.
 Nyt oli juhlahetki.

Ja joulu-illan iloihin
 mä saatettiin sitten.
 Oi, kuinka siellä riennuttiin,
 soi sävel laulajitten!
 Mä silloin muistin peippoain,
 ja korpimaista kotiaian —
 oi, luulen että itkin.

Vain hetken kesti tepastus,
 ja leikki juurellani,
 tuon lapsilauman riemastus
 vei huolen rinnastani.
 Mä ulos sitten heitettiin,
 pois silkit, kukat karsittiin,
 ja kullat oksiltani.

Pois, pois on kaikki ystävän',
 oi, nyt on kaikki toisin.
 Jos juureheni metsähän

mä jälleen päästä voisin!
 Mä kaaduin nuorna mättäällä,
 mä kaaduin riemuks' toisillen.
 — Ken kyynelhelmen soisi?

Ei, lapsikullat, riemuitkaa:
 sain teille hengen antaa.
 En saanut suurta kunniaa,
 en valtikkata kantaa.
 En saanut kasvaa pilvihin,
 vaan sainhan kaikki kuitenkin
 mä teille uhriks' antaa.

Ei löydy riemun vertaa sen,
 mi mieleen heijastuupi,
 kun kaikki uhraa toisillen,
 vaan itse unhottuupi.
 Tää riemu onkin taivainen,
 vaan lapset Luojan ylhäisen
 ne siihen valmistuupi.

Z. Topelius.

Joulukirkkoon.

Kello löi jo viisi,
 lapset, herätkää,
 Juhani ja Liisi —
 muuten matka jää!

Tässä vesimalja,
 silmät huhtokaa!

Lämmin karhuntaalja
reessä odottaa.

Joutuin turkit niskaan,
kintaat käsihin!
Sanna vielä viskaa
villahuivinkin.

Vasta ruunan reessä
silmät aukeaa —
siin' on silmän eessä
synkkä metsämaa.

Aisakello helkkää,
loistaa tähdet, kuu.
Riemua on pelkkää,
hymyyn käypi suu.

Tuossa mökin Miina
kulkee kirkollen,
Taavetti ja Tiina,
nouskaa kannoillen!

Mäenrinteen alla
talo töröttää,
joka ikkunalla
kaksi kynttilää.

Ruuna, virsta vielä
tepsuttele pois!
Tällä kirkkotiellä
aina olla vois.

Riemuhuuto lähti
lasten huulilta:
juur'kuin joulutähti,
kirkko kummulla!

Sisälläpä vasta
silmit huikenee,
tänne taivahasta
Korkein katselee.

Saivat paikan oman
pitkään penkkihin,
sytyttivät soman
haarakynttelin.

Ijäks' muistiin jäänet —
niin ei kaunista,
kuin on urkuin äänet
jouluamuna.

Luulee kuulevansa
äänet enkelten,
luulee leijaavansa
sinne seimellen.

Soipi virret vielä
kulkiessa pois —
sillä kirkkotiellä
aina olla sois.

Immi Hellén.

Joulu-ukko.

Terve, terve joulunaatto!
Sua toivoi äiti, taatto —
hartahimmin — usko mua,
lapset odottivat sua.

Kello naksautti kuusi,
niin jo pieni Paavo huusi:
kukas tuolta kiipeää
rantatietä viertävää?

Lapset kaikki ikkunaan
heti lentää katsomaan,
näkiätkin selvästi,
kirkas kuu kun valaisi.

Etkö tuntis tulijata,
säkin suuren kantajata,
partasuuta ukkoa,
vanhaa sekä viisasta.

Heti ovi avattiin,
saliin vieras kutsuttiin,
saatiin lahjat loistavat,
viikunat ja omenat.

Ukko etsi lahjaa uutta,
lapset huutaa täyttää suuta:
mulle, mulle, ukkoni,
anna parhain lahjasi!

Pieni Helmi hiljaisna
seisoo toisten takana
eikä pyydä laisinkaan
— kunhan toiset saisi vaan.

— Kuka sinisilmä siellä
aivan lahjatonna vielä?
Lapsi, ah, sun sydäntäs!
Lausuu ukko älykäs.

— Etkö luule nähneheni
tästä ohi rientäissäni —
annoit lelus ainoisen
köyhän lapsen kätehen.

Niin, ja näinpä kerran vielä
kuinka kulkeissasi tiellä
sairaana linnun tapasit,
hellästi sen korjasit.

Lahjan sinun arvoisesi
lahjoittavi toinen käsi, —
ota multa omakses
kultahelmet kaulalles!

Immi Hellén.

Tyttö ja enkeli.

Enkeli:

Oi, mistä sä matkoat, tyttönen vieno,
sun kunnekka kulkusi käy?

Ja missä on oppaasi, matkaaaja pienen,
kun luonas ei kenkähän näy?

Tyttö:

Pois kiiruhdan, kiiruhdan — tiedä en minne —
mä rientelen etehen päin.
Ei kenkähän minua johdata sinne, —
kun orvoksi äidistä jään.

Enkeli:

Oi, tyttönen, polkusi pitkä on, kaita;
niin myöskin on elämän tie.
Se monasti mutkivi synkkiä maita —
ja kulkijan turmahan vie.

Tyttö:

Ma tunnen, ett' uupumus minut jo kohtaa
ja uhkaavi pimeäkin.
— Sä, ystävä korkea, tahdotko johtaa
mun suojihin lämpimihin?

Enkeli:

Ma tahdon, sun tyttönen, johdella parhain
— ah, kätesi hentosa suo —
yl' ilmojen, taivahan tähtien tarhain —
sun armahan äitisi luo.

Akseli K.

Uusi vuosi.

Vuosi vanha vaipuu hautaan
riemuineen ja murheineen.

Ihmissydän puhkee nöyrään
rukoukseen, kiitokseen.

Oi, jos vuosi alkava
oisi Luojan siunaama!

Koittaisiko päivä uusi
joka lapsen sydämmeen,
saisi siellä uinuavat,
hyvät henget valveilleen!
Silloin vuosi alkava
oisi Luojan siunaama.

Kasva suureks', Suomen lapsi,
kasva avuks' isälles',
voimistu ja vartu vainen
tositurvaks' äidilles!
Isän, äidin, kotimaan
ole kelpo lapsi vaan!

Korkehimman haltuun anna
kallihimmat toivehes,
pienet huolesikin kannan —
Hän ne kääntää parhaakses.
Hämpä vuoden alkaneen
johtaa hyvään päätökseen.

Immi Hellén.

Tunnon rauha.

Ah, kellä puhdas tunto on
 ja kalvamaton mieli,
 jonk' ain' on retki polveton
 ja laittamaton kieli,
 jot' oikeast' ei luovuttaa,
 ei väärän puoleen horjuttaa
 voi vilpin viehätykset;

sen silmä aina kirkas on,
 ja otsa puhdas hohtaa,
 povess' on sydän pelvoton,
 jos kuinka kumman kohtaa.
 Hän on kuin nuori neitonen,
 jokaisen mielitehtoinen,
 vaikk' olkoon vanhus harmaa.

Kuin yöksi maata painaksen
 ja luojahansa luottaa,
 hän kummitusten, peikkojen
 näköj' ei säiky suotta,
 vaan yön unittoman lepää
 ja riemullisesti herää
 hyvien töiden toimeen.

Jos korvensyöntä yksinään
 hän kolkkoakin kulkee,
 tai meren aallot myrskyillään

hätään jos häntä sulkee,
hän hämmästy ei silloinkaan,
hänell' on rauha rinnassaan
ja turva tunnossansa.

Hän kaunis on kuin kukkainen,
raitis kuin kevätaamu,
vaan omantunnon-vaivainen
se hoippuu niinkuin haamu,
ja päivät sekä pitkät yöt
sen entiset pahuuden työt
hänt' aina ahdistavat.

A. Oksanen.

Ikuinen kesä.

Kas, kesällä metsämailla
on eloa suloisaa:
tuhat sirkkusta soittamassa
ja kukkia täynnä maa.

Oi, aukaise sydämmesi
suven armahan sulollen,
ja riemuitse, laula ja nauti
kuin taivahan lintunen.

Oi, syksyhän saapuu sitten,
saa sätehet sammumaan,
vie laulajat merten taakse
ja kukkaset kuolemaan.

Niin suljeppa sydämesi
ja suojele suveas!
Ja anna ikuisen kesän
sun asua rinnassas!

Immi Hellén.

Ei ole taivas kaukana.

Kun kuljin katua kerran,
pari pientä lasta ma näin;
ja toinen kättähän nostaa
yläkertahan kauniisen päin.

— „Ei tuo ole taivas, Kaarlo”,
hän virkkavi toimessaan.

— „Sano mikä se muu sitten oisi?”

— „Yläkertahan onkin vaan”.

— „No missä se sitten on taivas?”

— „On kaukana, kaukana niin . . .”

— „Ei, eipähän kaukana ookkaan!”

Niin siinä nyt väiteltiin.

Miten lienee päättynyt kiista,
en kuullut ma loitompaa;
vaan kaukaa taivasta lasten
ei tarvitse tavoittaa.

Tie lyhkäinen se on heillä
luo Luojan ja enkelten,

vaan etsein lapsien lailla
tien mekin löydämme sen.

Alpo Noponen.

Zacharias Topeliukselle,

14 p. tammikuuta 1898.

Valkeni kun aamu armas,
hehkui kaunis idänhohde
Suomenmaamme suuren, laajan
talvisella taivahalla,
ja kun tuuli tuoksahteli
sinisalon sydämessä,
huojutellen honganoksaa,
latvaa kuusen keinutellen,
kuuluu sieltä kumma kuiske,
sävel vieno vierähtävi,
on kuin kielet kanteloisen
heleimpänsä helkyttäisi
tämän aamun armahaksi,
päivän ihanan iloksi.

Soita, soita Suomen metsä,
soita kauvas kuuluvaksi,
kaukomaille kannattele
nimi mielesi mukainen!
Paina sitten povehesi,
kätke kaunis katehilta,
aartehenasi omana
siellä sitä säilyttele
ainaisena ilonasi!

Lensi lintu lihoitellen
 noilla Suomen metsämailla,
 koivunoksan osasi,
 lauloi siinä sinirinta,
 viserteli vienoisesti,
 nimen kuiskasi kalliin,
 ylisteli ystävätä,
 heikon henkivartijata,
 poljetunkin puoltajata,
 suosijata sorrettujen.

Synkeätä salotietä
 pieni tyttö tepsutteli,
 kuuli tuulen tarinoivan,
 näki luonnon lumotuksi,
 alkoi hänkin heloäänin,
 lempimielin, kotikielin
 kiurusena kiitostansa
 sävelissä soinnutella :

Kiitos Sulle, seppo suuri
 kun sä tarun taikalinnat
 laitoit lasten ihmetellä!
 Nostit kukat, häädit hallan,
 hyvälle sä annoit vallan,
 hyvään nostit halun meissä,
 lemmen puhtahan herätit,
 toden tielle ohjaelit.

Tuhat, tuhat sydäntä nyt
 sykkii Sulle lempeänsä

luulis hanget sulaviksi,
kesäkukat puhkeeviksi.

Tuhat, tuhat kättä pientä
ristiin liittyy puolestasi,
nousee tuhat rukousta:
lempeälle, ylevälle
lapsukaisten ystävälle
suokoon taivas siunausta!

Immi Hellén.

Uno Cygnæuksen

syntymäpäivänä vietetyssä juhlassa.

Nyt on syksy, varjot lankee,
surun varjot vakavat,
nurmi itkee, lehto huokaa,
lähteen silmät sammuvat.

Ken nyt liittäis ilovirren
tuulen synkkiin säveliin,
kun jo metsän pikku linnut
maihin lähti lämpimiin?

Suomen lasten nyt on aika
helkytellä lauluun,
metsän pikku lintuin lailla
ylistellä onnean.

Suomen lapsille on suotu
riemujuhlaa viettää nyt,
muisto rakkaan ystävänsä
ne on tänne kerännyt.

Silmä loistaa, povi paisuu
kun me häntä muistellaan,
häntä, jonka isän lemмен
saimme, saimme kokonaan,

jolle kansan kaikki lapset
oli yhtä arvokkaat,
joka valon valkamoilla
täytti Suomen salomaat.

Koulu meitä kutsuu, kallis
kylvön aika meillä on,
meill' on kevät ihanainen
eikä syksy toivoton.

Oi, jos paistais kevätpäivä,
laihot nuoret nostattain,
huokuis kesän hellä henki
valaisten ja virvottain!

Oi, jos juurtuis jaloutta
Suomen lasten sydämmeen,
iloksi he kasvais silloin,
kasvais' iloks' kansalleen.

Immi Hellén.

Maani.

(Säveleeseen.)

Mun maani murheen yöstä
on noussut valohon,
ja lapsiensa työstä
se riemun saakohon.
Siis siskot sekä veikot
nyt työhön eestä maan,
ei liene voimat heikot,
kun kaikin taistellaan.

En löydä vertaa maani
suloisen, ihanan,
en vaihtais onnelaani,
en mahtiin maailman.
Niin soisko ihmiselle
muu soitin vierasten,
kuin soipi sydämmelle
tää kannel kotoinen?

Immi Hellén.

Väinölän lapset.

Kas Suomen lahdella hyrskyt
ja laajat Laatokan veet
ja vuolaan Tornion tyrskyt
ja Maanselän harjanteet
ne halkoo Suomea suurta,

ne pilkkoo kansaa sen,
ne katkovat Sammon juurta,
ei juuru se uudelleen.

Vaan kaikki Väinölän lapset
jo eksyi toisistaan,
kuin tuulispäässä hapset
ne kaikk' ovat hajallaan:
ei Aunus, Vepsä tunne,
kust' Eestein kulkee tie,
ei Karjala tiedä, kunne
jo Kainuu häipynyt lie.

Mut „jäljet Väinämön laivan“
halk' aaltojen haimentaa,
ja „viikatteens“ yli taivaan
hän vieläkin kuljettaa;
yli Maanselän kaskein sauhun
hän nostavi harmaan pään,
ja kautta kuohujen pauhun
ikitietäjän kuuluu ään'.

Ja vanhan Väinämön haamu
se silloin laulavi noin:
vois sullekin koittaa aamu,
sä kansani onnetoin;
ei viel' ois aikas ilta,
jos heimoushenkeä ois,
vaan syntyä voisi silta,
mi kansani yhteen tois.

Arvi Jännes.

Imatralla.

Hongat nuokkuu Imatralla,
 luonto näyttää huokaavan,
 Pohjantähti taivahalla
 on kuin silmä Jumalan;
 kun se loistaa,
 surut poistaa,
 viittaa: tuoss' on kallis maa,
 sykkimään mi syömmet saa.

Vesi kiehuu, koski pauhaa,
 päilyilevät pisarat,
 aalto aalloss' etsii rauhaa,
 jylhät vuoret notkuvat.
 Vuoksi jyskää,
 riehuu, ryskää:
 on kuin jumalattaren
 kutsu taistoon vapauden.

Miksi makaat, Suomalainen?
 herää, nouse unestais!
 Taivas aukee loistavainen,
 sua kutsuu Jumalais.
 Hän jo sulle
 valitulle
 valmistanut kruunun on.
 Nouse valon voittohon!

Rahkonen.

Rakasta!

Lapsi, rakastaos kotiasi,
vaikka köyhää, matalaa,
isää, äitiä ja siskojasi, —
nekin sua rakastaa.

Rakastaos leikkikumppaneitas,
puhu heille kauniisti.
Ja jos joku sua löi ja pilkkas,
anna kaikki anteeksi!

Tuolla kulkee rampa, raajarikko
horjuvaisin askelin.
Taikka vanhus harmaa sauvan turvin,
rakastaos heitäkin!

Ja kun kerjäläinen köyhä, kurja
leipäpalaa rukoilee,
muista, että juuri hän, jos kukaan,
rakkautta tarvitsee!

Missä astuu juoppo hoiperrellen,
taikka vanki raudoissaan,
sääli heitä, rukoele Herraa
heidän raukkain puolestaan.

Rakastaos taivaan lintusia,
heitä heille jyvänen.
Saman luojan töitä ovat kaikki,
pienin maankin matonen.

Lapsi, rakastaos synnyinmaatas,
 pyydä sitä palvella!
 Ano sille siunausta, rauhaa,
 valistusta Herralta.

Oi, niin paljon pienokainen sulla
 ompi rakastettavaa,
 mutta enin, enin aina sentään
 rakastaos Jumalaa!

Hämpä juuri pani povehesi
 sydämmenkin sykkimään;
 oi, vaan miten saat sen myrskyöissä
 lämpöisenä pysymään?

Etkö luule, että tuli sammuis',
 sydän pieni kylmäks' jäis',
 ellei rakkauden Herra itse
 sitä raukkaa lämmittäis'?

Immi Hellén.

Koti.

Kun aamusin mä nousen
 ja työhön mennä saan,
 niin kiitän Luojaa suurta,
 Hän antoi lahjojaan.

Hän antoi kotikullan
 mun pienen suojaksi,
 ja monet riemut täällä
 Hän mulle valmisti.

Hän rauhan unta öisin
suo täällä nauttia,
ja uusin voimin nousta
Hän antaa aamulla.

Hän antaa päivän paistaa,
mi kodin lämmittää
ja leikkilöillä lasta
Hän illoin virkistää.

Hän antoi isän armaan
ja äidin lempeän,
ja viereheni vielä
soi siskon, ystävän.

Tään kaiken tähden Hälle
mä kannan kiitoksen.
Oi Luoja, suojaa, siunaa
tää koti kultainen.

Immi Hellén.

Kotini.

Silmät avaan aamusella,
nousen, riennän ikkunaan.
Näen tyynen kotirannan,
viherjäisen pihamaan.
Puut ja pensaat kutsuu sinne
metsän varjoon vilpoiseen,
tunnen niityn kukkain tuoksun,
kuulen kiurun säveleen.

Istun kodin portahille,
 kiitos nousee rinnastain.
 Kysyn kyynelsilmin — näin miks'
 kaunihiin ma kodin sain?
 --- Kesävihantina tuolla
 kotipeltoin pientareet,
 isän aura pellon kynti,
 höysti isän askeleet.

Kotipolkuja ma kuljen,
 joka kumpu tarinoid,
 joka aho, aitovieri
 mulle säveleitä soi.
 Veikko reipas vierelläni,
 sisko kättä tarjoaa.
 Ja kun katson kauemmaksi —
 siell' on suuri synnyinmaa.

Metsän polkujakiin kuljen
 salomaahan synkeään,
 mutta sieltä tieni tuopi
 tänne kotiveräjään.
 On kuin täältä ääni hellä
 kotiin kutsuis kulkijaa —
 eikös helmaan oman äidin
 oisi armas uinahtaa?

Silmät suljen iltasella,
 kädet liitän ristihin —
 nyt sen tiedän näin miks' sain ma
 kodin armaan, kaunihiin.

Suo mun turvaks' nousta sillen,
lapsen voimat varttukoon!
Kotia ja kotimaata
taivaan Herra siunatkoon!

Immi Hellén.

Mitä annat?

Mitä annat sä isälles altttiksi,
niin paljon hän eestäsi uhrasi?

— Oi, paljonkin uhrata tahtoisin,
mä siunata saan häntä kumminkin.

— Miten vaivat äitisi palkitset,
ne parhaiten miten maksanet?

— En palkita voi hänen vaivojaan,
ei palkinnoita hän vaadikkaan.

— Mit' annat, mit' annat sä maallesi,
joka hoivakseen sinut kasvatti?

— Oi, vähäisen, vähäisen antaisin,
jos elämäntyöni ma uhraisin.

Immi Hellén.

Silmälasit.

Pohjanmaalla kaukaisella
asui vanha eukkonen
tilallansa rauhaisella
kanssa pienen tyttösen.

Stiina oli tytön nimi,
viisi kesää nähnyt vaan,
vielä peukalooan imi
eikä surrut tapojaan.

Töistä mailman ikävintä
oli Stinall' aapinen;
lukuhetket ankarinta
nuhdetta toi mummosen.

Lelut, kanat, kukot, muuta
oli mieless' ainiaan,
mutta kirjan oppii uutta
Stiina yhä kammoi vaan.

Kerran mummon vieraisilla
ollessa vaan hetkisen,
istuu Stiina kotosella
mummon „lasit“ koettaen.

Aapiskirja kädesssä
lukea hän koettaa;
kova onni! — hädässensä
Stiina „silmät“ pudottaa.

„Rikki! voi, se oli pahaa —
mitä mummo sanoopi? —
Eikä ole mulla rahaa —
varmaan hän nyt toruvi.“

Pieni sydän suruissansa
oli vallan katketa;
kyyneleitä murheissansa
silmät vuosi tulvana.

Mummo tuli, surumielin
tapaturman havaitsee,
mutt' ei sentään sanoin, kielin
käpyänsä toruille.

Vaan hän otti lempeästi
syliin oman kultansa,
itkein puhui suloisesti,
lohduttaen armasta.

Vaan ei enään Raamattua
mummo voinut lukea,
senpä Stiina huomattua
tuntee syvää surua.

Stiina alkoi mietiskellä,
pientä päätään vaivata,
eikö hän vois huojennella
rakkaan mummon huolia.

Työhön ryhtyi hartahasti,
koko syksyn tutkien;

joulu tuli, sujuvasti
luki Stiina mummollen.

Nyt ei mummo „lasiansa“
enään yhtään tarvinnut,
hänen lasisilmiksensä
oli Stiina muuttunut.

Minna Krohn.

Pikku Annin enkeli.

Luo äidin Anni pienoinen
aamulla riensi, kertoen:
Oi äiti, yöllä vuoteellain
niin kaunista mä nähdä sain!

Kuu ikkunasta katseli
ja tähdet tyynet välkähti,
mua silloin enkel' armahin
lähestyi siivin hohtavin.

Hän katseli mua lempeään —
ol' loisto tähden silmissään:
„Sua seuraan, suojaan ainiaan,
jos hyvä olla tahdot vaan.”

Näin hiljaa mulle kuiski hän,
suudelman painoi lämpimän
mun otsalleni, liitäen
pois valkosiivin jällehen. —

Ja äiti pikku Annihin
loi katseen rakkaan kyynelin:

„Se enkelis' ol' lapseni,
mi yöllä sua suojaapi.

Sa kehotusta kuullos sen:
ain' hyvä ollos kaikillen,
niin enkelisi milloinkaan
ei jätä sua suojustaan.”

Kaarlo Hammar.

Lapsen laulu leskelle.

Älä itke äitini,
älä äiti kulta,
vaikka vaan nyt isäni
on jo musta multa.

Älä muista murhetta,
tuoll' on kirkas taivas,
poikas torjuu puutetta,
vähentääpi vaivas.

Kyllä luonto lapsella
viimein vahvistuupi,
miehen voima varrella
kerran kukoistuupi.

Anna ajan ehtiä,
huoles minä maksan;
leipä paisuu leveä,
koska kyntää jaksan.

Jaakko Juteini.

Äidin haudalla.

Hiljaa! Hiljaa! Nukkumaan
 äiti armas lasketaan!
 Kohtunsa jo aukas' hauta,
 ruumist' ympäröipi lauta;
     poveen maan
     rauhaisaan
 äiti armas suljetaan.

Miks' sun vierii poskillen
 kuuma virta kyynelten?
 Sikskö, että peittää multa
 puhtahimman lemmen sulta,
     ystävän
     hellimmän
 Tuoni vei jo myötähän?

Kenties muistat, kuinka hän
 aamupuhteell' elämän
 heikkoo, neuvotonta lasta
 väsynyt ei vaalimasta,
     riemuiten
     antaen
 kaikki tähden pienoisin.

Maailmaan kun kuljit sa
 etsimähän onnea,
 hän se hellimmällä miellä
 askeleitas seuras siellä;

vaiheitas,
vaarojas
valvoi kallis kantajas.

Riemuitsi sun onnelles,
taikka vuoksi murhettes
huollen vietti yötä monta,
itki lasta onnetonta;
eestäsi
taisteli
niinkuin muinen Jaakoppi.

Aattees parhaat hältä sait,
siveyden, tunnon lait;
mieleesi hän painoi yhä
Herran vaatimusta pyhää,
rakkauden
taivaisen
istutti sun syömmehen.

Vieri, vieri kyynel vaan;
äiti hautaan lasketaan!
Usein vierit suotta aivan
tähden turhan huolen, vaivan;
haudalle
äitimme
turhaan et sä virtaile.

Nuku, äiti, rauhaisaan!
yli yösi valvomaan

Isän silmä hellä jääpi,
 aamun tullen herättääpi
 jällehen
 lapsosen
 sunkin eloon uutehen.

Alpo Noponen.

Muna-Reeta.

Torin kulmassa tyynnä hän istui,
 oli pyylevä muodoltaan,
 hymyhuulinen, veitikkasilmä,
 munat parhaat vakkasessaan.

Hänen luoksensa rouvat ja piät
 ne tunkivat kilpailten;
 rahat helkkivät, eukko laski
 ja kiitteli niiaten.

Lumituisku kun kasvoja pieksi,
 vilun ärtyä kärsivät muut,
 hän reipasna leikkiä haastoi,
 sai nauruhun yrmeät suut.

„Hän on tottunut kylmään ja tuuleen“;
 niin tuumivat ostajat,
 ja turkkia käärien kiinni
 kodin lämpöhön kiiruhtivat.

Vaan Reeta, hän istuu, istuu
kädet kontassa, hytkeyttäen,
hymy huulilla kauppaa varten,
sydän rinnassa poltteenen.

„Miten voinee Maijuni pieni,
paha yskäkö ahdistaa?
Joko lienee markkoja kyllin,
jotta Ilmari saappaat saa?

Ja Villelle uusi taulu
ja Toivolle rukkaset . . .
ja kohtahan varmaan loppuu
taas Maijunkin lääkkehet . . .

Oven kunhan ne lapset sulkis'
ja hoitelis' valkeaa . . .
Huh, kuinka nyt pakkanen pistää!
Ihan kauppakin seisahtaa.“

Hän viittoo rouvia luokseen,
kehuskellen myytäviään,
käsivarsia hui-toen haastaa,
tai laskevi pennejään.

Vaan pakkanen kiihtyy, kiihtyy,
käsi Reetan on niinkuin jää;
hän myypi, hän ei sitä huomaa —
sydän äidin se lämmittää . . .

Hilja Hahnsson.

Lapsi ja soittajavanhus.

Laps' soittajan luokse hiipi
ja kymmenpennisen vei,
vain katsoi kirkkahin silmin,
mutt' sanaa virkkanut ei.

Hän kuunteli, vanhus soitti;
he seisoivat vastuksin
ja katsoivat toinen toistaan,
ihan ääneti kumpikin.

Ja ukko, hän soittaa, soittaa,
ei tauota muistakaan.
Laps' nauttivi, niinkuin tahtois'
hän kuunnella ainiaan.

Vaan soittajan silmä kostuu,
kuin kaste sen peittänyt ois,
hän äkkiä taukoo, kääntyy
ja näyttää lähtevän pois.

— Voi, loppuiko soitto? Jos kehtais'
luo hiipiä kiittäen . . .
Laps' kainona ukkoa katsoo,
käden tarjovi pienoisen.

Nopeasti hän siihen tarttuu
ja painavi suutelon;
taasen tyttö kun silmänsä nostaa,
jo poissa hän sieltä on.

Laps' seisovi ihmeissänsä,
ei ymmärrä ensinkään,
vaan vanhus, hän kyyneleitä
pois pyyhkivi mennessään.

Oi, kerran, aikoja sitten
oli hälläkin tyttönen,
ja kaukana tästä maasta
oli syntymäpaikka sen.

Eteläisen päivyen hehku
sen silmiin loistoa loi;
Isä soitti, hän seiso, katsoi,
ja tunteja kuunnella voi.

Nyt tumman laakerin alla
hän nukkuvi kaukana,
isä vanhana yksin kiertää
maan vierahan tannerta.

Oli pohjolan routa jo melkein
hänen rintansa peittänyt;
mikä kumma, kun kyyneleinä
sulamaan se pyrkivi nyt?

Oi, entinen aika saapuu
taas muistona kangastain . . .
Sen toivat viattomat silmät
ja lämpöinen katse vain!

Hilja Hahnsson.

Kehräjäjä äiti.

Ja äiti istuvi, kehräjää,
ja kyynel silmähän vierähtää.

»Pois aurinkoiseni läksi, pois,
oi, jos pian taas hänet nähdä vois!

»Ihanainen hän oli, kaunoinen,
oli puhtoin kuni pulmonen.

»Samanlaisena jos hänet nähdä sais,
oi, aurinkoiseni jos palajais!»

Ja rukki se hyrräten, pyörien käy,
mut armasta poikaa vaan ei näy.

Ja äiti istuvi, kehräjää,
ja kyynel silmähän vierähtää.

— »Iloitse, äiti, sun poikasi
jo mainehen siivillä kiitävi!»

— »Ylistetty luoja!» ja viuhuen
nyt rukki se hyrrävi pyörien.

— »Hän luokses saa, kotimat kall' on,
mut niinkuin syksyn puu alaston.»

— »Ylistetty luoja, kun vaan hänet saan!»
mut rukki se tyyntävi vauhtiaan.

— »Oi, äiti parka ja vaivainen,
sun kuollut on poikasi kaunoinen!»

— »Ylistetty luoja, kun puhdasna saa
hän äidin helmahan taas nukahtaa!»

Ei enää rukki se hyrräten käy,
eik' enää kyynel vierivän näy.

Paavo Cajander.

Pieni mierolainen.

Armas päivä paistaa, kohta
lämpinäks jo muuttuu sää,
hanki loisteessansa hohtaa,
sulain kiteet kimmeltää.

Poika repaleissa vallan
saloss' yksin kuljeksii.
hongat, kuuset huminallaan
häntä täällä tervehtii.

Pieni mierolainen aina
yhä rientää eteenpäin,

eipä murhe mieltä paina,
rallatellen laulaa näin:

»Hopsis, jalat! Väsymystä
tunnetteko? Talohon
kohta päästään, siellä kystä
minulleki kyllin on.

Hongat, kuuset, vaiheitani
tahdotteko tietää te?

Kuulkaa, tässä kulkeissani,
nyt mä teille kerron ne!

Aina muistan riemuin vielä
isän armaan mökkiä,
viisi meit' ol' lasta siellä,
vanhin niistä olin mä.

Muistan kuinka kotikaski
tähkäpäin jo kellerti;
noro hallan irti laski,
juhna viljan runteli.

Talvi tuli, loppui leipä,
petäjäistä syötihin —
Äitiin tarttui tauti, veipä
hänet kohta hautaankin.

Häntä multa saatoin, itkin
haudallaan ma hetkisen,
Kyynel poskipäätä pitkin
vieri, jääksi hyytyen.

Siitä asti tepastellut
 olen mieron tietä ain' . . .
 jopa sulle kertoellut
 olen, metsä, muistelmain.

Hopsis, jalat, joutukaa jo
 muuten yövyn korpehen.
 Varjot synkät lankeaa jo,
 tuolla päivä laskeiksen.» —

Yhä kiittää, vaan ei vielä
 ihmisasuntoa näy.
 Metsän haamut poikaa tiellä
 uhkaa, mustaks yö jo käy.

Kylmä yltyy. Tähtein valo
 syttyy taivahalle jo,
 leimuelee pohjanpalo,
 huokaa jynkkä hongisto.

Kohta aamun koittehessa
 öinen jylhyys häviää —
 vaan ken tuolla kinoksessa
 kalvenneena lepäjää?

Pieni mierolainen siellä
 lepoon vaipui viimeiseen,
 jäätyneenä kiiltää vielä
 kyynel silmän murtuneen.

Uno von Schrowe.

Pieni Paavo.

Paavo poika aivan yksin
 metsään juoksi.
 Saapui siellä järven rantaan
 suuren harmaan hongan luoksi.

Honka heti virkkoi tälle
 pikku metsänkävijälle:
 — jääös ystäväksi mulle,
 sievän sadun kerron sulle.

Hongan luona kasvoi kuusi,
 sekin kohta hälle huusi:
 tullos ystäväksi mulle,
 kultakävyt kasvan sulle!

Järven rantaan lyöpi laine,
 sillä suussa sama aine:
 — tullos ystäväksi mulle,
 kultakalat kannan sulle!

Kaunis koivu hymyellen
 puhui Paavo poikasellen:
 — jääös ystäväksi mulle,
 mäihät, mahlat annan sulle!

Tuomi, pihlajainen sieltä
 tätä hälle kuiskas kieltä:
 — jääös ystäväksi mulle,
 yöt ja päivät tuoksun sulle!

Lintu lauloi, kukkui käki,
tuokin, konsa Paavon näki:
— jääös ystäväksi mulle,
kultahevon kukun sulle!

Eipä jäänyt Paavo poika,
kotiin juoksi.
Saapui siellä äidin helmaan;
kenpä tietää minkä vuoksi?

— Sinne kultahevot heitin,
hongan harmaan.
Tänne juoksin, tänne lensin
ystäväksi äidin armaan!

Immi Hellén.

Kalle.

Pieni Kalle kulki tiellä
selässensä pussinen.

Miksi kulki Kalle siellä?

Oi, hän kulki kerjäten.

Leivän kanta, piimäkuppi
hälle aina annettiin.

Toisen kylän kuuluville
kulkemahan käskettiin.

Kunhan paistoi päiväkulta,
muut' ei Kalle kaivannut

mutta kotilieden tulta,
— sitä ei hän tuntenut.

Lapsi, kun sä tulet tiellä
pikku Kallen vastahan,
antaisitko hälle silloin
kovan leipäkannikan?

Ystäväni, jos sun silloin
ompi kätes lämpöinen,
elä anna leivän kantaa,
anna kättä Kallellen.

Ehkä piikkopaidan alle
lunta tuiskutellut ois.
Sulattaahan sieltä täytyy
jääät ja lumet kaikki pois.

Sikspä, ystäväni armas,
anna kättä Kallellen!
mutta anna hälle käsi,
oikein hellä, lämpöinen.

Immi Hellén.

Soittaja Lauri.

Tanskalaisen aiheen mukaan.

Lauri oli poikanen
mökin matalaisen.
Sydänsuruksensa vaan
isä, äiti sai sen.

Työhön ei hän oppinut,
kulki laiskotellen ;
kylän väki pilkkojaan
siksi huusi hällen.

Yksi toki ystävä
oli hällä oiva,
oikein oma tekemä
pajupilli soiva.

Sille uskoi ilonsa,
surut sydämmensä,
kun hän metsän varjossa
uinui yksinänsä.

Kotimökin rannassa
oli vanha paatti,
senpä kerran äärehen
isä Laurin saatti.

Tuohon astu, poikani,
kulje kaukomaille,
onnen antimista sä
täällä jäänet vaille.

Järven aallot ajailee
nyt jo Laurin laivaa.
Ainoon ystävänsä hän
poveltansa kaivaa.

Heittäyypi pitkälleen
 vene-vanhan pohjaan,
 pajupilli huulilleen.
 — Herra kulun ohjaa.

Nyt ne alkaa sävelet
 soida kummanlaiset,
 on kuin laulais leivoset,
 soittais keijukaiset.

Vaihetellen riemastus
 sävelissä noissa,
 ihmisrinnan vaikerrus,
 kun on rauha poissa.

Rannalta nyt kajahtaa:
 ken se siellä soittaa?
 Sydämmenhän rinnasta
 soitto moinen voittaa.

Tänne laske laivasi,
 pieni pursimiesi,
 tääll' on ranta rauhaisa,
 täällä lämmin liesi!

Lauri ylös kavahtaa,
 kummat häntä kohtaa —
 siinä eessä ihmemaa
 häikäisee ja hohtaa.

Kuninkaanko linna tuo,
mitä tämä tiennee?
Korkee herra kutsuu luo —
unta kaikki lienee.

Lapsi valkovaatteinen,
häinkin soiton kuuli,
Herran enkeliksi sen
Lauri rukka luuli.

Tytti Laurin kätehen
tarttuu hyväellen,
terve, terve tultuas
meidän rantasellen!

Mistä sait sä torven tuon
suloisesti soivan?
Itse tein sen oksasta
pajun vihannoivan.

Oi, niin laita mullenkin
pilli samanlainen,
neuvo soiton taitokin
ihmeen ihanainen.

Tytin isä ilmoittaa:
ollos aina meillä,
huoletkin voit haihduttaa
soittos säveleillä.

Kuuma kyynel vierähti:
 tottako tää oisi?
 Oi jos, oi jos johonkin
 kelvata mä voisin!

Immi Hellen.

Paimenpoika.

Jäi toiset aamulla nukkumaan,
 kun otin konttini naualtaan
 ja kiiruhdin karjoteille.
 Mä kutsuin Herttaa ja Helunaa,
 ne seurasi torveni toitantaa,
 ja metsä soitteli meille.

Jo tunnen polkuja paljonkin,
 kun kesän jo karjaani paimensin,
 en konsaan eksynyt vielä.
 Mä tiedän ruohoiset syöttömaat
 ja ahonrintamat marjakkaat
 ja rannat siintävät siellä.

Kun eilen rauhassa karja söi
 ja pikku vuonaset leikkiä löi,
 ma poimin muuranta suosta,
 niin susi syöksähti laumahan,
 se sieppasi suuhun karitsan
 ja aikoi tiehensä juosta.

Sen kanssa ma silloin taistelin,
 sen kidasta pienoisen pelastin
 ja annoin sen äidillensä.
 Se susi kättäni haavoitti,
 vaan olkoon se sille anteeksi,
 se oli kai nälissänsä.

On armas sunnuntai-aamu tää,
 se mielessä muistot herättää —
 nyt toiset on kirkkotiellä.
 Mä etsin kirjani kontistain,
 sen äitivainaalta muistoks sain —
 hän on jo tallella siellä.

Nyt metsä kirkkoni olla saa,
 voi täälläkin palvella Jumalaa,
 mun urkuni kauniit, soikaa!
 Mun kirkkoni katto on korkeella
 ja ystävä yksi on seurana,
 joka muistavi paimenpoikaa.

Immi Hellén.

Lasten riemut.

Sävel: »*On mennyt aika vielä.*»

Kun henkii kesätuulet
 ja nurmi vihannoi
 ja leivon laulun kuulet
 ja paimenpilli soi,

sä silloin huone heitä,
käy leikkiin mieluisen,
kun raitis metsä meitä
taas kutsuu vieraikseen.

Kas täällä leikit lyödään
juurella koivujen,
ja täällä herkut syödään
parissa perhosten.
Nyt metsä parhaintansa
on pannut pöydälleen,
kun mettä, marjojansa
se tarjoo vierailleen.

Jos miehen mittaa vailla
oot veikko mielestäs,
tuon reippaan pojan lailla
voit päästä pitemmäks'.
Ja kiikku korkealle
sun nostaa ilmoillen,
kun seurahan sä noitten
käyt tyttöin herttaisten.

Kun sitten saapuu talvi
valkeine vaippoineen,
kas, silloin lapsiparvi
huipulle jyrkänteen.
Ja sieltä kelkka lentää
kuin huimin hepo vaan,
— ei kalpeaksi kenkään
saa jäädä poskeltaan.

Ja jos on kesä, talvi
tai lienee synkkä syys,
ei huolta, kunhan kestää
ainainen ystävyys.

Kun taivas ruskottaisi
ja tuikkis tähdet vaan,
ja kunhan kasvaa saisi
nää lapset Suomenmaan.

Immi Hellén.

Salotiellä.

Kuljin tuolla saloteitä,
kuulin metsän säveleitä,
lintuin ääntä kuuntelin.
Lehto lauloi, kuuset kuiski,
harjanteilla hongat huiski,
niin mä niiltä kyselin:

Miksi, salot, soittelette,
puut ja pensaat riemuinnette?
Ja se metsä vastas' vaan:
— etkö nähnyt pientä lasta?
Kulkihan se tästä vasta
kevään ruusut poskillaan.

Loitompana kankahalla
läikkyi lähde koivun alla,
reunaan istumaan sen jäin.

— Salon lähde, mulle virkas,
noin miks' on sun kalvos kirkas?
Ja se lähde vastas näin:

Lapsi tästä äsken lähti,
ihana kuin aamuntähti,
sitä kuvastaa ma sain.
Ja sen silmän kirkkautta,
ja sen otsan puhtautta
kenties päilyy pinnallain.

Immi Hellén.

Luistinretki.

Yöllä lampi kannen sai;
mikäs meitä estää
luistamasta? totta kai
tuo jo alla kestää;
joutukaa nyt veikkoset,
ottakaapa luistimet!

Voi, kuin kirkas onkin jää!
Kelpaa tuolla koittaa;
parahin ken ennättää,
kenpä toisen voittaa!
Jää on vahva kylläkin,
luistimet siis jalkoihin!

Lähdetään nyt liitämään
kirkasta jään pintaa,

kaikki kilvan kiittämään
 aivan yhtä rintaa;
 kun nää pojat ponnistaa,
 kyllä tuuli halkeaa!

Nytpä kaikki sinkoilee
 jäällä huiskin, haiskin;
 rannikolla kuhnailee
 vielä yksin laiskin.
 Hälle toiset irvistää:
 Älä tule, särkyä pää!

Jo on aika rientänyt,
 mennyt leikin hetki.
 Päätetäänpäs veikot nyt
 tämä luistinretki.
 Jokahinen joutukaan
 tositöitä toimimaan!

Olli Wuorinen.

Suksimiesten laulu.

Ylös, Suomen pojat nuoret,
 ulos sukset survaiskaa!
 Lumi peittää laaksot vuoret,
 hyv' on meidän luisuttaa.
 Jalka potkee,
 suksi notkee
 sujuilevi sukkelaan.

Heräs' tuuli tuntureilla,
 lehahtihe lentämään, —
 sukkelat on sukset meillä,
 lähtään, veikot, kiistämään!
 Saishan koittaa,
 kumpi voittaa,
 eikö tuulta saavuttais'?

Koti kontion on tuossa,
 siihen sukset kääntäkää!
 Havuin alla korpisuossa
 vanhus nukkuu röhöttää.
 Kuules, ukko,
 oves lukko
 miehissä jo murretaan!

Kohoaapi kämmenille
 metsän kuulu kuningas. —
 Lähtään, otso, painisille,
 tässä löydät vertojas!
 Hammasluske,
 keihäsruske
 kaikuttavi korpea.

Jo on karhu kaatununna,
 keihäs sattui rintahan;
 ukko nukkuu uupununna
 sikeintä untahan.
 Riemuellen,
 soitatellen,
 viekkää saalis kotihin!

Vaan kun verivainolainen
Suomehemme rynnättää,
silloin saalis toisellinen,
veikot, meitä hiihdättää.
Käsi sauvan,
toinen raudan
teräväisen tenpoaa.

Verihinsä kohta nääntyy
kuka meitä vastustaa,
kenpä pakosalle kääntyy,
senkin suksi saavuttaa.
Pelastettu
rakastettu
kohta onpi kotimaa!

Suonio.

Kelkkamäessä.

Saiskos seuraan tähän tulla?
Näin ne lentää Ville, Ulla.
Voi, kun Alli jäikin yksin!
Tieltä pois, tai jäätte alle!
Tässä laskee uljas Kalle.
Armas, Anni sylityksin.
Antti kaatuu, auttakaa!
Väinö voitti, hei, hurraa!
Hallia tää huvittaa.

Mihinkä nyt vertaisinkaan
tätä kelkkamäen rintaa?
Ehkä ahon laitamaan
mansikoista punaisaan.

Täällä nousee kalpehille
ruusut poskiin pienoisille,
Pohjatuuli kasvattaa
näistä kansaa rohkeaa.

Antit, Annit, Matit muut,
helosilmät, hymysuut,
kasvakaatte kaikki vaan
iloks' armaan Suomenmaan!

Immi Hellén.

Koululinna.

Nyt sotakäskyn kuulla saatte,
siis laukku selkään ottakaatte
ja linnaan astukaa!
Se linna kylässä on tuolla,
mäen rintehellä, päivän puolla,
hei, sinne astukaa!

Se Suomen kivist' on ja puista,
isien töistä siunatuista
se linna noussut on.

Ei pyssyyn pauke, tykkein kauhu
sielt' uhkaa eikä ruudin sauhu,
tok' on se pelvoton.

On linnan muoto kirkas, jalo,
sen ikkunoista paistaa valo,
ja mieli lämpöinen.
On linnan uljas komentaja
ei kenraali, vaan opettaja,
on koulu linnanen.

Niin, sotakäskyn kuulla saatte:
nyt laukku selkään ottakaatte
ja kaikki tarpehet:
ne kynät, vihkot, muste, taulut
ja kirjat sekä Suomen laulut,
ja olkaa urhoiset!

Ken kestää linnan harjoitukset,
hän suuret voiman ilmaukset
voi kerran osoittaa:
hän näyttää, ett' on suomalainen,
jokainen, vankka muuri vainen,
jot' ei voi kukistaa.

Jokainen oppii aikansa,
ett' on myös luotu Suomen kansa
aseeksi Korkeimman.
Ja kukin yksityinen meistä

ei syntynyt lie turhan eistä,
vaan syntyi valtahan:

Me itseämme vallitsemme
edistykseen; mut orjaks' emme
suo Suomen henkeä.
On maassa paljon murtuvaista,
mut mikä meiss' on suomalaista,
on aina säilyvä.

Siis, kaunis koululinna, loista
ja hengen velttoutta poista,
vapaiksi meitä tee!
Kuin kukin meistä kohdastansa
on vapaa, silloin koko kansa
vapaana työskelee.

J. H. Erkkö.

Sylvian laulu koululapselle.

Niin paljon sinulta kysytään,
vois' saattaa pyörälle pikku pään:
sä katkismuksesi taidatko
ja kuinka on vaikea laskento?

Maat, meret tiedätkö tarkalleen
ja kedon kukkaset nimelleen?
Kuin lienee sanojen taivutus
ja käsityösi ja piirustus?

Ma pieni lintunen oksaltain
 nyt kysyn sinulta yhtä vain:
 oi, onkohan rakkaus rinnassas,
 se korkein onko sun omanas?

Vaan miksi, miksi mä kysynkään?
 Sen silmäis katseesta selvään nään,
 ja vieno hymyily huulillas
 se kertoo helliä tunteitas.

Se tunne lämmin on kaikillen,
 myös metsän pienelle linnullen.
 Ja siksi, siksi mä liverrän
 ja kiitän Luojaa ja ylistän.

Oi, tiedä, armahin lapsi, se —
 jota runsaammin annat sä toisille,
 sitä runsahammin sä varmaankin
 saat lemmenlahjoja takaisin.

Ja kaikkein pieninkin palvelus,
 min juurena oli rakkaus,
 ja lohdutus, jonka sun lempes soi,
 ei unohduksiin jäädä voi.

Oi, eihän elämän myrskysäät
 ja tuimain talvien tuulispäät
 saa konsaan lempeäs sammumaan
 — se onkin taivaasta alkuaan.

Immi Hellén.

Pää pystyyn!

Pää pystyyn vaan!

Sä olet mies, et halpa mato maan!
Mi kohtaakin, ei saa se sua sortaa,
ei saa se sortaa, saa ei maahan murtaa.

Pää pystyyn vaan!

Pää pystyyn vaan!

Niin Luoj' on luonut parhaan luomistaan.
Inehmo, vaikka vaipuiskin jo huoleen,
katsahtaa voi tok' ylös taivaan puoleen.

Pää pystyyn vaan!

Pää pystyyn vaan!

Ei Herra jätä lastaan milloinkaan.
Kun kuorman raskahan Hän päälles luopi,
lujuuden, voiman, miehuudenkin suopi, —
pää pystyyn vaan!

Suonio.

Nukku-Matti.

Hiljaa, hiljaa, käki kukkuu,
kesä-ilta hämärtää.
Lehdon pieni lintu nukkuu,
siiven alla siro pää.
Katsos kuuta taivahalla,

pyöreätä, kalpeaa,
 kuinka ihmeen lempeästi
 katsoo lasta nukkuvaa!

Tuolta tulee pieni vieras
 varpahilla hipsuttain,
 sinisukka, punapaita,
 hiippahattu päässä vain.
 Etkös poikaa tuota tunne? —
 Se on Matti veitikka,
 ihmeellistä taikasauvaa
 heiluttaa hän ilmassa.

Jopa alkaa unten maista
 kukkarannat kangastaa,
 niihin poikaa pienokaista
 Nukku-Matti johdattaa.
 Maassa ihmeen ihanassa
 noustaan tyyneen satamaan,
 siellä on ruusut kukkimassa,
 mesimarjat peittää maan.

Kultalatvapuiissa riippuu
 appelsiinit, omenat,
 joka oksasella kiikkuu
 kesyt ilman laulajat.
 Kultasarvipeura kantaa
 siellä poikaa selässään,
 hopeeharjahopo antaa
 silitellä itseään.

Oi, niin monta sulounta
 näkee siinä poikanen:
 näkee talven valkolunta,
 kuulee ääntä kulkusen.
 Joulupuukin seisoo siinä
 viherjöine oksineen, —
 on kuin kasvais valkosiivet
 hänellekin olalleen.

Mutta muista — näitä näkee
 yksin hyvät lapset vaan,
 joill' on hyvän omantunnon
 puhdas rauha rinnassaan.
 Niin jos joka lapsen oisi,
 näkis tarhat Eedenin,
 unten maassa varmaan voisi
 saada siivet enkelin.

Immi Hellén.

Suru.

Loista kuuhut, loista tuonne
 järven jäähän välkkyvään!
 Siellä luistimilla kiittää
 poika illan hämärään.
 Äsken iloiten hän istui
 kodin armaan turvissa,
 nuori, reipas mieli täynnä
 tuhansia toiveita.

Suureks' kunhan kasvaa kerran,
 silloin sankarina hän
 syyttömien puoltajana
 käypi kiistaan elämän.
 Luomakunnan pienimpien,
 turvatonten puolesta
 kaiken ikänsä hän tahtoo
 tehdä työtä, taistella.

Sikspä turvallisna istu,
 lintu pieni, oksallas!
 Älä pelkää, tästä nousee
 ystäväs ja puoltajas!
 Hänen hellän sydämmensä
 lempi riittää kaikillen —
 jäikös siitä osattomaks'
 halpa mullan matonen.

Näin hän miettii kiitäessä
 järven jäätä välkkyvää.
 Musti seuraa, mutta on kuin
 kutsuis rantaan ystävää. —
 Voi, kun petti kirkas pinta,
 kylmä hauta aukeaa.
 Uskollinen Musti turhaan
 koettaa häntä pelastaa.

C. Ullner.

Oravan pesä.

Kuusenpa latvassa oksien alla
pesä on pienoinen vain oravalla,
siinä ne poikaset leikkiä lyö
ja pikku hampahin siementä syö.

Siinä se vihreä virpinen katto
ja lehdistä lämpönen lattiamatto
ja pikkiriikkiset ikkunat
ja sängyissä sammalet vihannat.

Ja olkoon talvi tai olkoonpa kesä,
niin aina on lämmin se pikkunen pesä,
vaikkei ole uunia ollenkaan
eikä lasista ruutua ikkunaan.

Kun talven tuulet ne metsässä ryskii
ja lumet lentää ja pakkanen jyskii,
niin oravan pesässä pienoinen pää
sen ikkunan reijästä pilkistää.

Ja siitä se näkevi loitos sangen
yli puitten latvain ja valkean hangen.
Kah, susikin alhaalla vaanien käy —
ei oravan pesässä pelkoa näy.

On oravan pojilla pehmeä kehto,
ja siihen ne nukkuu jok'ikinen ehtoo.
Ja elämä heillä on herttaisaa,
kun kuusen latvassa keinua saa.

Immä Hellén.

Koivulleni.

Aiyan alla ikkunani
kasvaa koivu sorja,
sen on varsi valkea
ja oksa hento, norja.

Tuuli sitä tuivertavi,
mutta ei se haittaa,
ei mun kesäkoivuani
henno tuuli taittaa.

Kun sen hienot hiirenkorvat
aukes aamusella,
kaikkien sen kauneutta
täytyi ihastella.

Peippo lensi latvahan,
kun loitolta sen näki,
ja sen oksaan kukkumahan
kerkes kevätkäki.

Ja kun tuiman talven valta
laittaa lunta, jäitä,
on kuin armas puuni silloin
valmistaisi häitä.

Pukeuupi puhtoisin
ja hohtaa valkoisissa,

tuhat loistaa helmeä
sen puvun laskoksissa.

Ilossa ja surussa
se puu on ystäväni,
enkä sitä unhottaa
mä voisi ikänäni.

Maailmaan kun kuljen pois,
niin näen monta muuta
kenties vielä sorjempaakin
suuren metsän puuta.

Mutta sinun vertaistasi
en mä löydä noista,
niin ei mulle mieluisata
maailmassa toista.

Immi Hellén.

Varpunen.

Jos ruikutella voisin
ma kielin sataisin,
tai kiurusena oisin
kohoova pilvihin,

ma aina kiitteleisin
suloista Suomea
ja Jumalalle veisin
ma huokauksensa.

Hän silmäns' ehkä loisi
 myös meihin raukkoihin,
 ja päivän paistaa soisi
 saloihin synkkihin.

Vaan mull' ei ääni suotu
 oo satakielisen, —
 heikoksi siipi luotu,
 ei kannan taivaasen.

Vaan laulustani kuitenkin
 en huoli vaieta,
 kun ääni lintuin muitten
 ei kuulu talvella.

Parempii laulajoita
 keväällä ehtinee,
 niin kuullessaan noita
 jo varpu vaikenee.

Suonio.

Leivo.

Miks', leivo, lennät Suomehen
 sä varhain kevähällä,
 et viihdy, lintu riemuinen,
 sä maalla lämpimällä?

Miks' äänes' soreasti soi
 vaan Suomen taivaan alla,

ja, vaikka puut ne vihannoi,
sä lennät korkealla?

„Sen tähden Suomeen kiiruhdan
ja lennän korkealla,
kun tahdon nähdä kauneimman
mä rannan taivaan alla.

Ja senpä vuoksi laulan ma,
kun kannel täällä soipi;
ei missään voi niin riemuita,
kuin Suomessa vaan yoipi.”

Rahkonen.

Pääskysen hyvästijättö.

Nyt lähdön hetki tullut on,
kun kesä mennyt verraton,
ja syksy viime ruusut vei
ja lehdet, nurmet tuoksu ei.

On pitkä meillä matka, tie,
se merten, maiden taakse vie,
mut Luoja, pienten holhooja,
on turvanamme matkalla.

Hyvästi, armas Suomi, sä,
ja Pohjan taivas siintävä,
kotoinen, tuttu räystäskin,
sä pesäpaikka mieluisin!

Hyvästi, Suomen lapsonen,
 mi lempeäs soit pääskyillen,
 se Luojan tahdost' oli, Hän
 palkitkoon pikku ystävän!

Kun kevät kaunis jälleen saa,
 sua tervehdimme, synnyinmaa,
 ja riemuksesi laulamme
 kiitosta taivaan Herralle.

Kaarlo Hammar.

Varsalle.

Pikku Sievä, hopsis, hei,
 ensimatkalainen!
 Sorja, norja jalkas ei
 paljon paina vainen.

Vanha äitis ponnistain
 kuljettaapi meitä,
 sinä kirmaellen vain
 kiidät pitkin teitä.

Lapsukainen, katsohan
 kuink' on mailma suuri!
 Luulit kai sen loppuvan
 veräjälle juuri?

Tuonne, tänne teitä vie
 voisi mennä harhaan.

Vilvakkain on metsätie,
valitsemme parhaan.

Pehmeyt ompi sammalmata,
mänty huminoipi,
pieni puro pulppuaa,
linnun laulu soi.

Luonnon kieltä tutkimaan
ruveta et huoli,
riemastusta tunnet vaan,
kiidät kuten nuoli.

Hyppele, kun hauskalta
maailmasi näyttää!
Vielä „luonnon huokaus”
sunkin rintas täyttää.

Kasvat, vartut, pienoinen,
jätät äidin oman,
tulet orjaks' ihmisen
ehkä tunnottoman.

Kaulas jalo, kaareva,
ikeen alle taipuu,
jalka kevyt, notkea,
kuormatyössä vaipuu.

Ruoska, nälkä — niistä en
malta sulle haastaa;

enhän raahdi kertoen
iloasi raastaa.

Kirmaele, vallaton,
viel' et tunne niitä!
Lyhyt lapsuus-aika on,
nauti, nauti siitä!

Pikku Sievä, hopsis, hei,
ensimatkalainen!
Sorja, norja jalkas ei
paljon paina vainen.

Hilja Hahnsson.

Poku.

Poku, kaunis Karjalan orhi,
isän' armaan ylpeys aikoinaan,
jalo, kirkassilmä ja tyyni,
oli parhain juoksija Suomenmaan.

Rodun oivimman valikointa,
hyvä, hellä kasvatus aikainen,
hyvä ruokko, Karjalan kaura
sekä työ ol' saanehet aikaan sen.

Ja se korvas hoitajan huolet,
hepo säysä, ketteräsääri tuo,
ja se kaiken korvasi ruokon,
Stepa-rengin vaivan ja kaurat nuo.

Kun ol' ukko konttorityössään
kamarissaan istunut kyllikseen,
tai huolet mieltä kun painoi,
Pokun tuotti hän sekä kilpareen.

Ja hän valjait' tutkivi ensin,
jopa kouraans' ottavi ohjat hän
sekä korjaan istuvi viimein;
Poku-poika lähtevi lönkkimään.

Ja kun lahden pääsivät jäälle,
Poku tehtävänsä jo tarkoin ties:
lumitierat lensi, ja poijaks'
oli käynyt harmajapäinen mies.

Punan nostaa poskihin tuuli,
veret vanhat nuorena kiehuvat,
lumitierain lailla jo tuuleen
murehetkin lentävät mustimmat.

Pekunoineen tuolta ja täältä
moni yhtyy naapuri kilpaan nyt,
Poku-poijallenpa se mieleen:
likimailleen yhtä ei päästänyt.

Poku kilpaan kiihteli varsat
sekä miehet Karjalan kaunihin;
hevosmiesten nosti se innon,
hepokunnon myös koko Suomenkin.

Nevan jäällä näytti se sitten,
miten eespäin rientävi Suomenmaa,
sekä Moskovan pajareille,
miten oivan meilläki kyydin saa.

* * *

Käsivars' kun herposi herran,
tutun ään' kun kaikunut enää ei,
Poku hiljalleen, alapäisnä
ikirauhaan herransa ruumiin vei.

Ja se meiltä muutaki silloin
veti rattaillaan ikipäivikseen:
elinvoiman äitini hellän
sekä nuoruus-aikani riemuineen.

Arvi Jännes.

Kärpänen.

Kun kesä-aik' oli kaunihin,
ol' ystäviä myös mullakin;
ne käskemättäkin tulla taisi, —
nyt, vaikka käskis, ei niitä saisi.

Ne oli pienoiset, siivekkäät
ja mustatakkiset, siropäät.
Ne tuli tänne, kun lumi sulii,
ja katosivat, kun syksy tuli.

Ja heistä talveksi yksi vaan
 jäi tänne luokseni asumaan,
 se ympärilläni hyristeli
 ja hyppi, nyppi, ja pää se eli.

Kun päivän koitossa havahduin,
 mua tervehteli se suuteluin;
 kun vuotehelle ma painoin pääni,
 niin myöskin ystävän taukos ääni.

Kun päivä lämmitti ikkunaan,
 se pyöri eessäni iloissaan;
 kun kylm' ol' ulkona, huoneessaki,
 minulta lämmitystään se haki.

Me yhdess' elimme aina näin,
 kuin emon lapsoset vierekkäin;
 sen ilovirsiin ma usein suutuin,
 mut kun se vait oli, jotain puutuin.

Näin tuli talvi ja heleän
 ma palamaan panin kynttilän.
 Voi, sitä loistoa, ihanuutta!
 Se ystävälleni oli uutta.

Hän sitä katseli oudoksuin,
 ma häntä katselin hymysuin;
 hän valon ympäri hyrähteli
 ja hyppi, nyppi, ja pää se eli.

Ja valo loisti niin lempeään,
ja outo tunto käy ystävään;
sen luo hän hehkuvan halun saapi
ja valon helmahan katoaapi.

Mut koti ompi niin kolkko nyt,
kuin emo täält' olis lähtenyt;
voi, että valokin viedä voisi
mult' ystävän, sit' en luullut oisi!

Paavo Cajander.

Mirri sairastaa.

Ikävän nyt kerron teille:

Mirri sairastui.

Paha oli ilma eilen,

Mirri vilustui.

Nyt on vaivaa ystävällä,

— senhän arvaatkin —,

kaikk' on kipeänä hällä,

nenä, varpaatkin.

Minä häntä silittelin,

ei hän hyrrännyt.

Maidollakin mairittelin,

ei hän leikkinyt.

Äiti makkarankin osti,

Mirrilleni vei,

Mirri päätänsä vain nosti,

sanoi: „kiitos, ei!”

Viimein isän tohvelihin
 Mirri löysi tien,
 kävi siihen kyyryksiin
 ystäväni pien'.
 Ss, ss, lapset, hiljaa aivan,
 antaa maata vain.
 Uni huomiseksi vaivan
 poistaa pienoltain.

Samuli S.

Pikku hiiren pakinoita.

Se ihminen, se vast' on jättiläinen,
 ja mua pienoista se vainoaa;
 sen käytyri on peto repiväinen,
 Kismirri, jolt' en konsa rauhaa saa.

Mä mitä pahaa tein
 vihattu ollaksein?

Täytyyhän munkin toki syödä hiukan,
 kun muuten nälkähän mä kuolisin.
 En paljon pyydä, juustopalan niukan
 tai talimurun taikka jotakin.

Kuin oikein hiukoan,
 niin puuta nakerran.

Saa ihminen ja kissa kyllin syödä,
 sen loukostani useasti näin,

ei niitä ruoan tähden purra, lyödä,
 ei jäljissänsä juosta hätyyttäin;
     mut minä vapisten
     syön joka murusen.

Mä kuulin kerran, kuinka Mirrin harmaan
 tekoja mahtavia kiiteltiin:
 se tappoi yöllä kolme hiirtä varmaan —
 iloisna yökkipiika kehui niin.

Vavahdin kauhussain:
 ne oli siskojain!

Niin kuoli multa siskot, äiti parka,
 nyt ikävissä yksin vikisen;
 mut hengestäni sentään olen arka
 ja surman suuta aina pakenen.

Ei juuri hauskaa lie,
 kun kissa hampain vie.

Mua äiti ennen sanoi vilkkahaksi,
 ja iloinen mull' onkin luonto kai,
 mut tää jo käypi liian tukalaksi —
 en tiedä mistä mulle aatos sai:

Miks' lienen ollenkaan
 mä luotu maailmaan?

Hilja Hahnsso.

Suom. lastenkirj. 3.

Valikoima

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOEKELMA

120 102 1431

